

797 gentes, plenos fidei et olitana traditione erga beatum Petrum principem apostolorum eiusque vicarium repperimus roboratos. Et sicut praedecessores vestri christianissimi reges semper ex eadem beati Petri aeclesia fontem veritatis auriebant et inreprehensibilem orthodoxamque fidem, ita et vestra excellentia^a protectricem et doctricem prorsus utens usque tenus amplectere et tenere habebit.

Quod vero inquisistis, unde contigisset, quod beate recordationis Adrianus papa et antecessor noster Dorovernensis episcopi¹ auctoritatem contra morem minuisset et in duas archiepiscopias sedes² auctoritate sua confirmaret³, ad^b quod veraciter respondimus: quod non aliter hoc fecisset nisi pro eo, quod rex vester precellentissimus Offa suis litteris testatus est, ut in id omnium vestrum una voluntas et unanima esset 10 petitio, vel propter vastitatem terrarum vestrarum et extensionem regni vestri nec non et aliis quam plurimis causis et utilitatibus. Pro his precipue causis honorem pallii Merciorum episcopo⁴ domnus Adrianus apostolicus direxit.

Illud vero, quod in vestris referebatur apicibus nos^e interrogare: si summi pontificatus auctoritas in civitate Lundonia, ubi beatus Augustinus^d, sancto Gregorio dirigente, 15 honorem pallii percepit, canonicam licentiam possit haberi, nos nequaquam illis summi pontificatus auctoritatem tribuere audemus. Sed primatum illum, sicuti Doroverni constitutus est, primam sedem et concedimus et censentes promulgamus. Quia sanctus et venerabilis predecessor noster Celestinus papa nos docuit, inquiens: 'Non sit vana gloriatio palleatis. Episcopali more, qui episcopi sunt, sequantur'⁵. Et ideo canonice 20 oportet illum primatum existere atque vocari et per ordinem, sicuti a predecessoribus nostris constituitur, archiepiscopalem sedem, ita venerare et honorare in omnibus.

De vero^e epistola, quam Aedelheardus⁶ reverentissimus et sanctissimus nobis emisit, quemadmodum poposcit vestra excellentia, eademque liquidius relegentes, sicut decebat, sanctitati eius enucleatius reddidimus responsum: quia nos de clerico 25 illo apostata⁷, quia ascenderat in regnum, similem eum^f deputantes Iuliano pravate⁸, anathematizantes abicimus, salutem animae eius procurantes. Nam si adhuc in ipsa persisteret in iniqua actione, nobis celeriter enuntiare studemini^h, ut nos apostolicum communitorium omni generalitati, tam principibus quamque cuncto populo insule Bryttanniae morantibus, adhortantes mittimus, ut eum a nequissimo expellere regno 30 et salute animae illius procurare. Nam pro huiusmodi regeⁱ valde nimisque beatificavimus et laudavimus fratrem nostrum prelatum archiepiscopum, quia pro fide orthodoxa animam suam posuit.

Vestram autem scientes fructificatam in omnibus bonis precelsa scientia, ad memoriam deducimus, qualiter sanctae recordationis quod Offa rex pro victoriis regni, 35 quam tenuit, beato Petro auctori suo signiferum et comitem in ipso regno utens atque amplectens, coram synodo⁹ tam omnibus episcopis seu principibus atque optimatibus cunctoque populo insulae Bryttanniae morantibus quamque et nostri fidelissimi missi Georgii¹⁰ et Theophilacti¹¹, sanctissimis episcopis, votum vovit eidem Dei apostolo beato Petro clavigero regni caelorum: ut per unumquemque annum, scilicet quantos 40

^a) sequitur lacuna litterarum fere quatuor.   ^b) at A 2.   ^c) non A 2.   ^d) Agustinus A 2.

^e) vera A 2, ubi superscriptum est illa.   ^f) eo corr. in eum A 2.   ^g) parabatae superscripsit recens manus.

^h) corr. in studete A 2.   ⁱ) regi corr. in rege A 2.

1) Iamberhti archiepiscopi Cantuariensis 766 — 790.   2) Cantuariensem et Lichfeldensem.

3) anno 786. V. supra p. 28 n. 6.   4) Hygeberhto episcopo (archiepiscopo) Lichfeldensi; v. ibidem. 45

5) Mansi Coll. conciliorum IV, 467 c. 6.   6) archiepiscopus Cantuariensis 793—805.   7) Eadberhto

(Praen i. e. presbytero) rege Cantuariorum 796 ex. — 798; quem Coenulfus victum anno 798. mutilavit.

V. Anglo-Saxon chronicle 794 (796) et 796 (798), et Simeon. Dunelm. 798 (p. 59). J.   8) παραβάτη (Iuliano

apostatae, qui item ad presbyteratum christianum educatus erat).   9) Cealchytensi, anno 786. habita;

v. ep. 3 supra p. 19.   10) episcopi Ostiensis.   11) episcopi Tudertini.